

АРДЧИЛЛЫН ОНОЛУУД БА БОДИТ БАЙДАЛ

АРДЧИЛЛЫН ТАЛААР

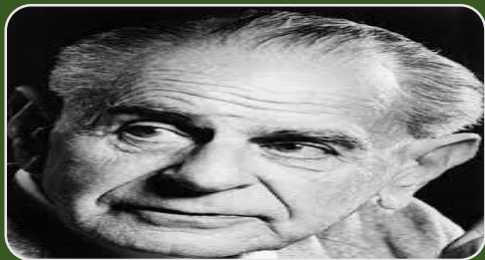
У. Черчилл

- Ардчилалд олон сул тал бий. Гэхдээ одоо хүртэл хэн ч ардчиллаас дээр, давуу сайн зүйлийг бий болгоогүй.

А. Линкольн

- Ардчилал бол ард түмнээс сонгогдсон, ард түмний өөрсдийнх засаглал юм.

К. Поппер

- Урагшгүй төрийн төлөөлөгчдөөс цус урсгалгүй салж чадах бололцоог ардчилал гэнэ.

СОНГОДОГ АРДЧИЛЛЫН ОНОЛ

Хувь хүн нийгмийн олон талт амьдрал, ялангуяа улс төрийн амьдралд өргөн оролцох эрхтэй бөгөөд энэ нь хувь хүн хөгжих гол арга гэж үздэг.

- Төрийн засаглалыг хэрэгжүүлэхэд ард түмэн нийтээрээ оролцох эрхтэй.
- Олон түмэн өөрсдийн төр, засгаа сонгож байгуулах
- Төр нь хүний нэр төр, эрх чөлөө, өмч хөрөнгийг хамгаалах
- Улс төрийн амьдралд иргэд тэгш оролцох
- Хүний эрх бол хэнээс ч үл хамаарах жам ёсны зүйл мөн.

ЭЛИТ АРДЧИЛЛЫН ОНОЛ

Нийгэм олон янзын сонирхол бүхий бүлэг давхраанаас бүрдэх тул нийгмийг идэвхгүй дундаж олонх биш, бусдаас давуу шинжээрээ тодорч ялгарсан цөөнх удирдах ёстой гэж үздэг.

- Нийгэм бол удирдагч цөөнх, удирдуулагч олонх гэсэн хэсэгт хуваагддаг, төрийн бодлогыг цөөнх тодорхойлно.
- Тэд өөрсдийн үнэт зүйлсийг хүлээн зөвшөөрсөн доод ангийн хүмүүсийг оруулах замаар элитийн бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт оруулах замаар нийгмийг тогтворжуулдаг
- Элит дан ганц хувийн сонирхолд автдаггүй, харин ч нийгмийн хэрэгцээ, олон түмний аж амьдралын үзүүлэлт зэрэг олон зүйлсийг харгалзаж, ардчиллыг батгатгах хамгаалах үүргийг хүлээдэг

ОЛОН УРГАЛЬЧ АРДЧИЛЛЫН ОНОЛ

Төр засаг нь иргэдийн өмнө бус, нам бүлэглэл, сонирхлын бүлгүүдийн өмнө хариуцлага хүлээнэ гэж үздэг.

- Улс төрийн амьдрал шийдвэр гаргахад бүх хүнийг оролцуулах боломжгүй ч ардчиллын зарчмуудыг бодитойгоор хэрэгжүүлэх бололцоотой.
- Нийгмийн доторхи бүлэг хэсгүүд хоорондоо өрсөлдөн олон түмний дэмжлэг авах замаар төрийн эрхийг ээлжлэн барих боломжтой
- Улс төрийн нам, бүлгүүдийн үүргийг чухалчлан үздэг.

Ардчиллын суурь зарчим

- Ард түмний бүрэн эрх
- Олонхийн засаглал
- Хүний эрх, эрх чөлөө
- Чөлөөт шударга сонгууль
- Шүүх
- Төрийн эрх мэдлийн хуваарилалт

 рдчилал

АРДЧИЛЛЫН ХЭЛБЭР

ДАВУУ ТАЛУУД

Шууд ардчилал

- Бүх иргэд-санал
- Эрх мэдэл төвлөрөл- сэргийлэх
- Улс төрийн идэвх, оролцоо

Төлөөллийн ардчилал

- Улс төрийн тогтвортой байдал
- Хэт ялгарал – нийгмийг хамгаалдаг
- Улс төрийн хариуцлага

АРДЧИЛЛЫН ХЭЛБЭР

СУЛ ТАЛУУД

Шууд ардчилал

- Их хугацаа шаарддаг
- Цөөн хүн ам
- Боломж хязгаарлагдмал

Төлөөллийн ардчилал

- Улс төрийн идэвх – буурах
- Удаан хугацаагаар сонгогддог
- Төлөөлөгчид нь иргэдийн санал бодлыг бүрэн илэрхийлдэггүй

АРДЧИЛАЛ

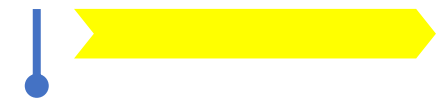
ШУДАРГА ЁС

ХҮНИЙ ЭРХ

ЧӨЛӨӨТ СОНГУУЛЬ

ИРГЭДИЙН ОРОЛЦОО

АНХААРАЛ ТАВЬСАНД
БАЯРЛАЛАА.